

**Тарас Салига. ...І той вогонь, що не згаса...
Маланюкознавчі студії: Монографія / Передм.
Г. Клочека та Я. Гарасима. – Ужгород: Гражда,
2013. – 448 с. – Серія “Люби своє”.**

Автор пропонує літературознавчі дослідження про досі не відомі сторінки творчого й особистого життя Є. Маланюка. У кожній новій книжці він знаходить новий аспект у дослідженні творчості поета, прагне простежити, “як інтегрувалося його “Я” в національну культуру” в контексті вже інтегрованих видатних постатей. “Такий стереометричний та полісемантичний підхід найкраще характеризує справді національного поета”, хоч доля судила йому життя без України, але з нею в серці. Поезія Є. Маланюка “поліфонічна, різновимірنا”, а його твори, які вийшли в період європейської інтеграції, відрізняються від американських своїм колоритом. Дослідник наголошує на цінності його тисячосторінкових енциклопедичних книг спостережень щодо проблем культури, філософії, психології, історії, літератури. У Є. Маланюка завжди була необхідність спілкуватися як зі славнозвісними попередниками – Т. Шевченком, І. Франком, П. Кулішем, так і зі своїми сучасниками, котрі також шукали для України “державницької дороги”.

С. С.

Наші
презентації

Кур'єр Кривбасу. – 2013. – Липень – серпень – вересень. – №284-285-286

Проза репрезентована творами Володимира Даниленка “Клітка для вивільги” (уринок з роману), Ольги Деркачової “Тепло твоїх долонь”, Луї-Фердіжна Семіна “Смерть у кредит (Пасаж Березіна)” (із. фр. пер. Р. Осадчук), Денеля Яцка “Л'яля” (фрагмент із роману, із польськ. пер. Б. Антоняк), Армандо Паласіо Вальдеса “Пташка на снігу” (з іспан. пер. З. Казьміо), Катерини Калитко “Коли тебе обрали говорити”, Еніжари Мулин “Будинок зі скла” (із боснійськ. пер. К. Калитко).

У розділах Поезія та Універс – вірші Галини Петросаняк, Марії Шунь, Уладзімера Арлова (пер. із білорус. О. Ірванець), добірка “Відстань між яблуками” (переклади поезій Ільзе Буткуте, Вітаса Декшніса, Агне Жаграгаліте, Гітиса Норвіласа, Еміліса Мілкявічюса, Маркюса Бурокаса, Рімвідаса Станкявіфчюса – переклали Мартіанна Кияновська, Вітас Декшніс, загальна редакція перекладу М. Кияновської.

У Витоках друкується закінчення роману “Сузір'я лебедя” Юрія Косача, листи з Австрії та Польщі 2004 – 2008 рр. Назара Гончара.

Розділ SCRIPTIBLE: Марко Павлишин “Повернення колоніальної резигнації” (м. Мельбурн, Австралія).

Подано матеріали круглого столу, що відбувся на тему “Масова література в Україні: стан і перспективи” в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України 20 жовтня 2010 р. в рамках П'ятого теоретичного симпозіуму “Зони контакту: Література і масова культура”. Стенограму опрацювали й підготували до друку Л. Бербенець, О. Михед, Т. Гундорова.

У рубриці Нові автори нового століття, яку веде Олег Коцарев (подача тринадцята), – оповідання Романа Рудюка (“Будинок мрії”, 2007, м. Либідь).

В. Л.

Наші
презентації

Стецько Ярина. Французька та українська поезія першої половини ХХ ст. Семантико-стилістична типізація: Монографія. – Ужгород: Гражда, 2013. – 228 с.: іл.

Авторка прагне заповнити хоча б деякі білі плями, які досі існують у порівняльному дослідженні мови французької та української поезії перш. пол. ХХ ст. Вона досліджує мовні особливості європейської поезії перш. пол. ХХ ст., зокрема динаміку мовних змін у французькій та українській поезії, синтез поезії, музики й живопису та ритміку як засіб мистецького синтезу, а також оновлення експресивно-виражальних форм у мистецькому синтезі поетичних текстів. Авторка монографії розглядає лінгвостилістичні особливості мови французької й української поезії досліджуваного періоду, зокрема контекстуально-експресивні особливості омонімічних лексем, роль неологізмів, синтаксичну альтернацію тощо, вивчає поезії в контексті синтезу мистецтв – поезії і музики, поезії й живопису. Завершують монографію додатки та іменний покажчик.

С. С.

**Большакова Т. Л. “Быль о Тарасе” Леонида
Большакова: от замысла к книге. – Уфа:
ИЦ Уфимского филиала Московского
государственного гуманитарного университета
им. М. А. Шолохова, 2013. – 200 с.**

Леонід Большаков оприлюднив за життя понад тисячу публікацій. Він автор майже двох десятків окремих видань тільки про Шевченка: “По следам оренбургской зимы. Книга поисков” (Челябінськ, 1968), “Літа невольничі: Книга пошуків і досліджень про Шевченка періоду заслання” (К., 1971), “Іхав поет із заслання...” (К., 1977), “Оренбургская шевченковская энциклопедия: Тюрма. Солдатчина. Ссылка: Энциклопедия одиннадцати лет. 1847–1858” (Оренбург, 1997), “Там за Уралом, за Елеком...” (Оренбург, 2003) та низка ін.

Тетяна Большакова в черговій книжці про наукову спадщину батька поставила завдання на основі його щоденників, які він вів протягом 20 років, розповісти про історію створення фундаментального роману-дослідження “Быль о Тарасе” (М.: Оренбург, 1993. – Кн. 1: Яман-Кала; Кн. 2: На Арале; Кн. 3: Оренбург), присвяченого трьом рокам заслання Шевченка – 1847–1850. Трилогія була удостоєна Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1994). В основі праці Леоніда Большакова – матеріали архівів Оренбурга, Москви, Києва, Санкт-Петербурга, Алмати. Хронологічно не остання книжкова публікація про Шевченка, вона стала свого роду підсумком понад 60-річної пошукової роботи автора в галузі біографічного шевченкознавства.

Зі щоденникових записів Л. Большакова дізнаємося про проблеми, що хвилювали дослідника: зниження рівня шевченкознавчих розвідок, відхід старшого покоління науковців, необхідність повернення із забуття репресованих шевченкознавців – у першу чергу Сергія Єфремова, ім'я якого перебувало під забороною ще навіть у кінці 1980-х рр. Л. Большаков гостро повставав проти культу Шевченка, наполягаючи на тому, що сучасному поколінню потрібне всебічне правдиве знання про спадщину й постать геніального митця без жодних умовчань і прикрашувань. “Немає кращого способу, – писав дослідник, – віддалити від себе великого, ніж перетворити його на ікону”.

Тим прикріше, що тритомник Л. Большакова відсутній нині навіть у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Україн необхідно його перевидати, скажімо, у серії “Бібліотека Шевченківського комітету” – чи мовою оригіналу, чи в перекладі українською – до 200-літнього ювілею Т. Шевченка. Наскільки відомо, осягну працю (понад 1 тис. сторінок друку!) навіть перекладено українською, однак рукопис лежить без руху в одному з видавництв, у перспективних планах якого “Билиця про Тараса”, на жаль, не значиться...

Олександр Боронь

Зінаїда Пахолок, Ілона Несторук. Миколай Крушевський і Волинь: Каталог-довідник. – Луцьк: Волинянин, 2012. – 156 с.

Каталог-довідник відкривається фундаментальною, багатоплановою розвідкою З. Пахолок “Постать Миколая Крушевського у родинному оточенні”, де детально проаналізовано символіку родинного герба Крушевських, подано, з посиланнями на архівні джерела, розлогу генеалогію цього старовинного шляхетського польського роду, витоки якого сягають початку XV ст. (особлива увага приділяється волинській гілці роду Крушевських: звідси – надзвичайно цікаві факти з життя родини). Перед читачем проходять яскраві епізоди життя Миколая Крушевського – дитинство на тлі мальовничих пейзажів Волинської землі (Луцьк, Солотвин, Ковель), навчання у Луцькому повітовому дворянському училищі, Холмській гімназії, Варшавському університеті, одруження, педагогічну роботу в Троїцьку і чи не найяскравіший казанський період діяльності вченого. Авторка докладно розповідає про стосунки М. Крушевського та видатного мовознавця Я. Бодуена де Куртене, про вплив ідей останнього на формування лінгвістичних засад Миколи В’ячеславовича, зрештою, про воістину подвижницьку наукову та викладацьку працю вченого у край несприятливому для його слабкого здоров’я тамтешньому кліматі. Торкається З. Пахолок і долі нащадків М. Крушевського, інших членів родини, простежуючи їх життя аж до XX ст. Цікаво подається матеріал про листування класика польської літератури Е. Ожешко з представниками волинської гілки Крушевських, зокрема з братом М. Климентієм та його дружиною. Окрему увагу приділено значенню наукової спадщини М. Крушевського та вшануванню його пам’яті на рідній Волині. Надзвичайно цінними документами є листи вченого до професора Івана Цветаєва (батька поетеси Марини Цветаєвої), котрий знав М. Крушевського ще з часів викладання у Варшавському університеті й завдяки якому молодий педагог потрапив до Троїцька, та відомого польського етнографа Яна Карловича. Обидві епістолярні подачі супроводжуються ґрунтовними статтями З. Пахолок, якій належить першість у віднайденні та публікації листів. Вона також уклала хронологію життя і творчості М. Крушевського та список його наукових праць (прижиттєві видання, рукописні матеріали, посмертні видання та перевидання).

Не менший інтерес викликають підібрані І. Несторук ілюстрації з фондів Волинського краєзнавчого музею та укладений нею каталог матеріалів про М. Крушевського. Читач має змогу побачити, як виглядав герб, переглянути цілу галерею фотопортретів. Широко репрезентовані копії документів, скани обкладинок перевидань праць М. Крушевського, здійснених на Волині, показано, як образ вченого втілюється у творах митців нашого краю.

Каталог-довідник З. Пахолок та І. Несторук “Миколай Крушевський і Волинь” містить матеріал, надзвичайно корисний як для філологів, так і для краєзнавців, і взагалі для людей, небайдужих до історії рідного краю.

Ігор Ольшевський

Наші
презентації